

Tradicija i savremena

BROŠURA ZA UČITELJE

**ZAŠTITA PRIRODNOG OKOLIŠA I BIOLOŠKE RAZNOLIKOSTI U
LIKOVNOM IZRIČAJU DJECE**

TRADICIJA I SUVREMENOST ZAŠTITA PRIRODNOG OKOLIŠA I BIOLOŠKE RAZNOLIKOSTI U LIKOVNOM IZRIČAJU DJECE

NA NATJEČAJU MOGU SUDJELOVATI UČENICI OD III. DO VIII. RAZREDA OSNOVNIH ŠKOLA I UČENICI CENTARA ZA ODGOJ I OBRAZOVANJE REPUBLIKE HRVATSKE

NAPUTAK UČITELJU

Cilj ovogodišnjeg natječaja i izložbe Nacionalni parkovi i biološka raznolikost Republike Hrvatske usmjeren je na okoliš te biološku i ekološku raznolikost i načine života u prirodi na lokalnome, regionalnome i nacionalnome nivou s težištem o temi nacionalnih parkova Hrvatske.

Zahvaljujući vrlo oprečnim klimatskim, geološkim i topografskim uvjetima, Hrvatska se odlikuje brojnim različitim staništima s vrlo složenom mješavinom flore i faune. To Hrvatsku čini jednom od najbogatijih zemalja Europe.

Osim biljne raznolikosti, učenici će u likovnom izričaju predstaviti rijetke sisavce ugrožene u drugim dijelovima Europe (medvjed, vuk, ris). Velike naplavne nizine, močvare i ribnjaci duž Drave i Save idealna su hranilišta za rijetke ptice močvarice, vodozemce, kao i za kukce (pauk, jelenak, zlatna mara – zeleni ružin hrušt).

Špilje pružaju sigurno utočište vodozemcima (poput čovječje ribice). Morski okoliš koji je najbogatiji i najčišći s ribama, koraljima, šarenim spužvama u brojnim morskim špiljama i prostranim podmorskim livadama, bit će također teme koje provociraju očekivane i neočekivane spoznaje i neobične likovne izraze kao osobni kreativni doživljaj.

Cilj obuhvaća izražavanje ideja, misli, osjećaja, iskustava, stajališta i vrijednosti te komunikaciju s pomoću izražavanja, stvaranja i razumijevanja u interakcijama razmjene ideja i spoznaja što dovode do prelijevanja znanja u umjetničku praksu.

Iz cilja proizlazi i nastavna tema iz nastavnoga programa Likovne kulture u osnovnoj školi, konkretna ilustracija te međupredmetna tema koja projicira ekologiju iz sadašnjega vremena u buduće.

Cilj obuhvaća promatranje, uočavanje, vizualno izražavanje učenika.

Ovi učinci usmjereni su na ekološku raznolikost i načine života u prirodi na lokalnoj, regionalnoj i nacionalnoj razini s težištem na komunikaciji i interakciji o temi nacionalnih parkova Hrvatske. Cilj nam je razvijati kreativnost kao meta-kompetenciju koja podrazumijeva inovativnost, kritičko mišljenje, istraživanje, rješavanje problema, donošenje odluka, preuzimanje rizika samostalnih učeničkih inicijativa. Pri tome Likovna kultura povezuje prethodna i sadašnja učenička znanja u upravljanju vlastitim procesima opažanja učenja i likovno-vizualnog izražavanja. Stjecanje spoznaja o zaštiti prirodnog okoliša i biološke raznolikosti prelijeva se u likovni izričaj djece.

Učitelji Likovne kulture, učitelji razredne nastave, skrenut će pozornost i na neke od načina ljudskog djelovanja koji ugrožavaju planet. Kooperativna nastava u međupredmetnim

temama s Likovnom kulturom omogućit će učenicima nove spoznaje i povezati ih s novim likovnim izražajima.

Doživljaj otkrića je komunikacija.

Nakon toga treba provesti promatranje, vizualnu analizu oblika, kontrasta i boja u biljaka i životinja, kao i površina i volumena kore, krošanja, pašnjaka, stijena te ih povezati s konkretnom ilustracijom u prirodi i društvu.

Izložba bi trebala pokazati kako učenici svojim crtežima, slikama, reljefima i skulpturama uspoređuju kontraste rasta krošnji njihovih veličina, oblika; oblike stijena, kubuse i valjke trave, dakle, uočene činjenice na primjerima karakteristične biološke raznolikosti.

Uspoređuju se doživljene i izražene ključne osobitosti na originalnim primjerima, konkretnim ilustracijama; kontrasti, ritmovi oblika i površina, boja, dinamika površina; skicira se ili snima na mjestu gdje se nalaze.

Upozoravat će se na aktivnu ulogu misaonih mapa, skica tušem, izradu grafičkih matrica i oblika, u niskom, visokom i ulegnutom reljefu.

Istraživanje i praksa trebaju dominirati opažanjem u stvaralaštvu učenika.

Umrežit će se znanja i osobne spoznaje te likovnim oblikovanjem poduprijet će se živi govor dječjeg stvaralaštva.

Projekt je namijenjen djeci i mladima (darovitim učenicima i učenicima s poteškoćama) krajnjim korisnicima projektnih aktivnosti. Cilj nam je postizanje maksimuma svakog učenika. Promatranje, uspoređivanje, istraživanje, otkrivanje, stvaranje, vrednovanje te usvajanje novih spoznaja razvija divergentno mišljenje, psihomotornu percepciju mozga i različite vrste inteligencija.

Ovakvi natječaji pružaju mogućnost razvoja samostalnosti u radu svakog učenika, sposobnosti za rješavanje problema istraživanjem, otkrivanjem te razvoja kritičkog mišljenja i odgovornosti u radu.

Želimo da učenički radovi očituju energetski naboj i primarnu znatiželju što se strukturira između učenika kao pojedinca te razine oblikovno-izražajnih postignuća.

Svojim radovima učenici trebaju odgovoriti na globalni izazov očuvanja i zaštite prirodnog okoliša i biološke raznolikosti osobnim likovnim izražajem.

Natječaj i izložba dječjih likovnih radova Tradicija i suvremenost održava se pod pokroviteljstvom Ministarstva znanosti, obrazovanja i sporta Republike Hrvatske, a provodi se u osnovnim školama i dopunskim školama izvan zemlje posljednjih dvadeset godina.

ZADAĆE USMJERENOG OPAŽANJA

Crtnanje, slikanje i trodimenzionalno oblikovanje razvija divergentno mišljenje, psihomotornu percepciju mozga i različite vrste inteligencija.

Umrežit će se znanja i spoznaje učenika te likovnim oblikovanjem i izražavanjem dati podrška održivom razvoju lokalne, regionalne i nacionalne pozornosti na okoliš i biološku raznolikost.

Na primjeru panonskog područja prezentirat će se prostrane travnjake i močvare koje su od međunarodne važnosti poput Kopačkog rita. Istaknut će kontinentalne krajolike sa valovitim brežuljcima, cvjetnim livadama, vijugavim rijekama i velika šumska područja. U području dinarida koji odvajaju more od ostatka zemlje istaknuti će mnoga tipična svojstva krša: bijele vrhove planina, tajanstvene vrtače i podzemne spilje. Tisuće otoka, otočića, hridi, uvala između bistrih plavih voda jadrana predstaviti će mediteranske krajobrase.

Zahvaljujući tim vrlo oprečnim klimatskim, geološkim i topografskim uvjetima Hrvatska se s obzirom na veličinu odlikuje velikim brojem različitih staništa s vrlo složenom mješavinom flore i faune. To Hrvatsku državu čini jednom od najbogatijih zemalja u Europi.

Pored biljne raznolikosti učenici će u likovnom izričaju predstaviti rijetke sisavce ugrožene u drugim dijelovima Europe (medvjed, vuk, ris). Velike naplavne nizine, močvare i ribnjaci duž Drave i Save su idealno hranilište za rijetke ptice močvarice. Špilje pružaju sigurno utočište vodozemcima (poput čovječje ribice). Morski okoliš koji je jedan od najbogatijih i najčišćih sa ribama, koraljima, šarenim spužvama u brojnim morskim špiljama i prostranim podmorskim livadama biti će također predmet dječjeg interesa.

Djeca će svojim vizualnim dnevnicima s crtežima, stripovima, grafikom kao i skulpturama javno izraziti svoje stavove o vrijednostima zaštite okoline te važnosti prirode.

ZADAĆE LIKOVNOG STVARANJA

- Promijeniti vrstu kontrasta boja.
- Izmijeniti lokalne boje.
- Upotrijebiti kontrast akromatskih i lokalnih boja.
- Varirati visinu horizonta u kompoziciji.
- Naglasiti kontraste komplementarnih boja u kromatsko-akromatskoj kompoziciji kontrasta toplih i hladnih boja, kontrasta kvaliteta i kvantiteta boja.
- U kompoziciji istaknuti alternaciju elemenata ritmičkih nizova uglatih i oblikih ploha, hrpavih i glatkih površina.
- Primijeniti sljedeće mogućnosti u izražavanju učenika: jedinstvo boja, oblika i veličina, prostorno djelovanje i re-kompoziciju boja, asocijativnu ulogu boje, ritam i redefiniciju plohe, strukturne točke i crte u kontrastu smjera, kolorističku perspektivu, teksturirane kadrove u stripu itd.

LIKOVNO - TEHNIČKA SREDSTVA I OBLIKOVNO MIŠLJENJE

- tuš i metalno pero
- tuš i drveni štapić
- tuš i kist
- gvaš
- akvarel
- tempera
- uljni pastel
- suha igla
- linorez
- glina
- kolaž
- keramika
- kompjutorski programi (ADOBE paket)

IZBOR RADOVA

Učeničke radove i kreativna postignuća, njihove odgojno-obrazovne ishode izabrat će i vrednovati stručno povjerenstvo. Vrijednosni sud povjerenstva temeljit će se na osjetilnim, spoznajnim, likovno-izražajnim i stvaralačkim mogućnostima učenika određene dobi, a polazište za prosudbu radova bit će postignuta razina izvornosti, izražajnosti i likovno-tehničke izvedbe te vizualno-oblikovna redefinicija reproduciranoga ili izvorno promatranoga umjetničkog djela.

Molimo ravnateljice i ravnatelje svih osnovnih škola da ovaj dopis (brošuru) vezan za natječaj prosljede učiteljicama i učiteljima razredne nastave, učiteljicama i učiteljima Likovne kulture te da omoguće provedbu natječaja u svojoj školi kako bi likovni radovi pravodobno stigli na natječaj. Unaprijed zahvaljujemo.

NAGRADE I POHVALE

Stručno povjerenstvo odabrat će 20 najuspješnijih učeničkih radova koji će biti pohvaljeni i 10 najuspješnijih učeničkih radova koji će biti nagrađeni radi novih spoznaja i kreativnosti.

LIKOVNI RADOVI - OPREMANJE

Likovne radove treba staviti između dva tvrda komada ljepenke i umotati u tanki papir. Likovni radovi se ne smiju savijati ni gužvati jer takovi neće moći biti prihvaćeni na izbor i ocjenu. Radove u glini treba dobro zaštićene slati u kutijama. Prijavljeni se radovi ne vraćaju pošiljatelju. Škola svojim pečatom na omotnici i na prijavnici, koja prati likovne radove, ovjerava pošiljku.

Radovi se šalju na adresu:

UDRUGA HRVATSKIH UČITELJA LIKOVNE IZOBRAZBE – UHULI

DRAŠKOVIĆEVA 30, 10000 ZAGREB

za natječaj

**„TRADICIJA I SUVREMENOST – ZAŠTITA PRIRODNOG OKOLIŠA I BIOLOŠKE RAZNOLIKOSTI
U LIKOVNOM IZRIČAJU DJECE“**

LIKOVNI RADOVI ŠALJU SE DO 1. LISTOPADA 2020.

Za sve dodatne obavijesti možete se obratiti na brojeve mobitela:

091/ 5376 547, 098/ 418 520

na e-mail: tanay.emil.robert@gmail.com

ili na internetskoj stranici: www.uhuli.hr

PRIJAVNICA ZA NATJEČAJ

**TRADICIJA I SUVREMENOST - ZAŠTITA PRIRODNOG OKOLIŠA I BIOLOŠKE RAZNOLIKOSTI
U LIKOVNOM IZRIČAJU DJECE**

IME I PREZIME UČENIKA

RAZRED I ŠKOLA

IME I PREZIME UČITELJA / UČITELJICE

ADRESA ŠKOLE, TELEFON

GRAD, ŽUPANIJA